

**BİR KÜLTÜR HİZMETİDİR
PARA İLE SATILMAZ**

SALÂT-I FEVZÎYE VE TERCÜMESİ

İbnü'l-Arabî
(1165-1240)

Hazırlayan
İhramcızâde
Hacı İsmail Hakkı
ALTUNTAŞ

İSBN:

ismailhakkialtuntas@gmail.com

<http://ismailhakkialtuntas.com>

Dizgi : **H. İsmail Hakkı Altuntaş**

Kapak :

Baskı- Cilt :

Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem Efendimiz için söylenmiş olan salâvatlar kendi içinde büyük sırları taşıdıkları gibi okuyan kişilerin manevi derecelerinin de yükselmesinde büyük öneme haizdir. **Ahmet Ziyâüddin Gümüşhânevî** kaddese'llâhü sırrahu'l azîzin¹

¹ Benzeri az bulunan, meşhur bir İslam âlimi, gerçek bir âbid ve zâhid, büyük cihadı (cihâd-ı ekberi) ve kâfirlerle yapılan cihadı (cihâd-ı küffârı) hakkıyla yerine getirmiş örnek bir mücâhid, şeyhler şeyhi, şöhret ve şatafata kapılmamış, ilm-i zâhiri ve ilm-i bâtını, tasavvufu, tarikatı ve şeriatı beraber götürmüş, çok ciddi ve çok vakur bir ârif-i kâmil; yüzden fazla kâmil mürebbî ve halîfe yetiştirmiş bir mürşid-i kâmil ve mükemmil, nice nice hadis, kelam, fıkıh ve tasavvuf eseri yazmış çok velûd bir yazar; muhaddis, mütekellim, fakih, kutbü'l-aktâb, gavsü'l-vâsılın **Ahmed b. Mustafa b. Abdurrahman el-Gümüşhânevî** 1228/1813 senesinde Gümüşhane'nin **Emirler** Mahallesinde dünyaya gelmiştir. XIX yüzyıl gibi Osmanlı Devleti'nin çalkantılı, buhranlı bir devrinde yaşamış olan Gümüşhânevî hazretleri; tarikat anlayışı, tekkesi, irşad hususiyeti, bir milyondan fazla müridi, padişahlar yanındaki nüfûzu, tasavvuf, fıkıh ve hadise dair eserleri ve dünyanın

6 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

tertip ettiği üç cilt olan **Mecmuât'ül-Ahzâb** Kitabında İbnü'l-Arabî Cildinin başında geçen **Ebu Abdillah Muhyiddin Muhammed b. Ali b. Muhammed el-Hatimî et-Taî el-Endelüsi** kaddese'llâhü sırrahu'l azîzin meşhur **Salât-ı Fevziyesi'**ni koyarak ve Abdülganî Nablusî ² ninde açıklamasını da ilave ederek kıymeti yüksek bir salât olduğuna işaret etmiştir.

Kısaca tercümesini sunduğumuz bu salâvat için **Kutbu'l-ârifin Abdülaziz Mecdi Tolun** (1865-1941) kaddese'llâhü sırrahu'l azîzin Osmanlıca çevirisinden³ de istifade ederek günü-

çeşitli bölgelerine gönderdiği 116 halifesiyle günümüzde de halen canlılığını muhafaza eden bir tesir ve şöhrete sahiptir.

Gümüşhânevî hazretleri 7 Zilka'de 1311/13 Mayıs 1893 senesinde sabahleyin saat 10 sularında ansızın gözünü açıp **"Hepsini isterim Yâ Kibriyâ'!"** diyerek ebedi âleme göç etmiştir. Kabri, Süleymaniye Camii avlusunda Kanûnî Sultan Süleyman Türbesi'nin kible tarafındadır. Yanlarındaki kabirde zevceleri Havva Seher Hanım yatmaktadır.

² Meşhur Osmanlı âlimi ve kerâmetler sâhibi velî. İsmi, Abdülganî bin İsmâil bin Abdülganî en-Nablusî ed-Dimeşkî'dir. 1640 (H.1050) senesinde Şam'da doğdu. 1731 (H.1143) senesinde Şam'da vefât etti. Kabri Şamda'dır.

³ Atatürk Kütüphanesi, İstanbul; Nadir Eserler Bölümü; Salat fevziye tercümesi / Ebu Abdillah Muhyiddin Muhammed b. Ali b. Muhammed el-Hatimî et-Taî el-Endelüsi (560-638 H./1165- 1240

müz insanına faydalı olmayı düşündük.

Allah Teâlâ'm, rızan için yaptığımız işlerden dolayı affını diler, Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellemin şefaatinı arzu niyaz ederiz.

İhramcızâde

İsmail Hakkı ALTUNTAŞ

Esenler /İstanbul

2010

*

*

*

لله

*

*

*

10 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

*

*

الله

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

12 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

لله

*

14 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

* ﷻ

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

16 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

*

*

*

*

*

*

الله

**SALÂT-I FEVZİYE
VE
TERCÜMESİ**

"Ey Allah'ım! Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellem için salâtlarını, övgülerini bolca yağdırdığın gibi selâmını da emniyetinle üzerine indir.

O Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellem ki, Senin yalnız olduğun zamanda, yaratmaya niyetlendiğinde ve her şeyin öncesinde belirlediğindir. O insanlığın özellikleriyle ulaşabileceği son mertebede olandır.

"Ey Allah'ım! O Muhammed ki "**Allah, vardı**

ve O'nunla beraber başka bir şey yoktu"⁴
Mekke'sinden⁵ "O hâlâ da o hal üzeredir" Me-
dine'sine hicret etmiştir."

"Ey Allah'ım! O Muhammed ki **"Biz her şeyi
imâm-ı mübîn'de zikrettik"** ⁶ âyeti gereğince

⁴ Ebu Rezîn el-Ukeylî radiyallâhü anh anlatıyor:

"Ey Allah'ın Rasûlü, dedim, mahlûkatını yarat-
mazdan önce Rabbimiz nerede idi?" Bana şu cevabı
verdi:

**"Amâ'da idi. Ne altında hava, ne de üstünde
hava vardı. Arşını su üzerinde yarattı."**

Ahmed İbn-u Hanbel dedi ki: "Yezid şunu söyle-
di: el-Amâ yani **"Allah'la birlikte başka bir şey yok-
tu"** demektir." [Tirmizî, Tefsir, Hud (3108).]

⁵ Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem **Mekkî** olarak
anılır. **"Allah Teâlâ'nın huzurunda dimdik durabil-
diği içindir."** Bu mana Baklî şerhlerinde yer alır.
Arapça metinde bu manayı veren temekkün yerine
temkîn denilmiştir. (Hallac-ı Mansur trc: Yaşar Nuri
ÖZTÜRK Tavasın [Kitap]. - İstanbul: Fatih, 1976, s.67

⁶ **"Şüphesiz ölüleri dirilten, işlediklerini ve eserleri-
ni yazan Biziz; herşeyi, apaçık bir kitapta saymışız-
dır."** (Yasin, 12)

20 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

vücudundaki hazarât-ı hamse⁷ âlemlerinin top-

⁷ **Arapça, beş hazret demektir.** Kudret ve onun temsilcileri yerinde kullanılır. Bu, Allah'tan zuhur ve sudur eden varlıkların geçirdikleri beş âlemdir. Bu beş âlem şunlardır:

1. Mutlak Gayb hazreti. İlim hazreti âlemindeki âyân-ı sabite, buradadır.

2. Gayb-ı Muzâf hazreti. Bu da iki kısımdır.

3. Ya mutlak gayba yakın olana muzâf olur. Bu ceberûtî ve melekûtî ruhlar âlemdir. Bunlar mücerred nefisler ve akıllar âlemdir.

4. Ya da şuhûd-ı mutlakaya yakın olana muzâf olur. Bu misâl âlemdir. Buna, melekût âlemi de denir.

5. Bu dört âlemi bir araya getiren, toplayan hazretidir. Bu âlem-i insandır. **Öyle bir insan ki, bütün âlemleri ve ondaki varlıkları kendisinde toplamıştır.** Özet olarak ifade etmek gerekirse,

1. Alem-i mülk, alem-i melekûtun yani alem-i misal-i mutlakın mazharı,

2. Alem-i melekût, âlem-i ceberut yani âlem-i mücerredâtın mazharı,

3. Alem-i ceberut da, âlem-i âyân-ı sâbite'nin mazharı,

4. Âyân-ı sabite, esmâ-i ilâhiyye, hazret-i vâhidiyye'nin mazharı,

5. Esmâ-i ilâhiyye ve Hz. Vâhidiyye, Hazret-i Ehadiyye'nin mazharıdır.

Hazret-i Ehadiyyet veya mutlak gayb hazretinden, mülk âlemine yani âlem-i insana doğru ortaya çıkışları (zuhur) halinde teşekkül eden varlıklar hiyerarşisi. Yukarıdan aşağıya doğru tenezzülât-ı hamse tabiriyle anılır.

lamaya ve saymaya gücü yeten ve vakıf olandır.

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki **“Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik”** ⁸ âyeti kerîmesi ile varlığındaki merhamet hakîkatiyle hazarât-ı hamse tavırlarını anlamaya istekli olanlara cömert davranır.

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki olmuş ve olacağı çevirmiş olan besmelenin sırrını toplayan kudsî nokta⁹ ve varlığa çıkacak şeylerin olmasındaki **“Ol”** ¹⁰ lafzındaki sırlı emrindir.

⁸ Enbiya, 107

⁹ Bismillâhın sinin altındaki nokta.

¹⁰ **“Kün=ol”**

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki her şeyde bulunduğ gibi ve her şeyden mücerred ayrı ve üstün olan sırr-ı hüviyettir.¹¹ Yani zâtının göründüğü yerdir.¹²

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki ilâhî hazînelerinin fâziletlerinin emanet edildiği yer ve bu hazînelerin kâbiliyyet ve isti'dâtlara göre taksim edildiği ve dağıtıldığı yerdir.”

¹¹ **Hüviyyet:** Asıl. Mâhiyyet. Birisinin kimliği, kim olduğu, kökü, esası ve ne olduğu. * Allah Teâlâ’nın varlık sıfatı. * Hamiyyet ve istikametten, ulüvv-ü cenâbdan ibâret olan sıfât-ı hamidedir.

“Allah Teâlâ, Âdem’i yarattı. Böylece onda tecelli etti.” Münzirî, Zekiyüddin, et-Tergîb ve’t-Terhîb mine’l-Hadîsi’s-serîf, Şeriketü Mektebetü ve Matbaati Mustafa el-Bâbî el-Halebî, Mısır, 1373, c. II, s. 615

¹² **"Beni gören Hakk'ı görmüştür".** Buhari, Tabir, 10; Müslim, Rüya, 11; İbn-i Hanbe, III/55; V/356; Heysemî, Mecmau’z zevâid, VII/181; Tebrizî, Mişkâtül-mesâbih, 461; Beyhakî, **Delâilü'n-nübüvve**, VII/45; Tirmizî, **Şemail**, 210.

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki ism-i âzam kelimesi,¹³ tılsımlanıp¹⁴ esrârengiz hâle gelmiş

¹³ İsm-i azam **“En büyük”** isim demektir. Allah Teâlâ’nın isimleri hakkında en büyük ifadesi ile derecelendirme yanlış olabilir. **Gerçekte Allah Teâlâ’nın bütün isimleri büyüktür.** Öyle ise bu ifade niçin kullanıldı? Sorusu akla gelebilir.

Allah Teâlâ’dan başka şeylerden yüz çevirerek, tam bir ihlâsla zikredilen her isim, İsm-i Âzam’dır, zira harflerin birbirine karşı farklı bir şerefi yoktur.

Fakat bütün isimler İsm-i Azam’ın çerçevesi içinde saklıdır. Şöyle ki, Ulvî ve süflî (dünya) Âlemde Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem muhtaç olmayan bir nesne olmadığına göre, **Hakikat-ı Muhammediye ve İsm-i Âzam’da birdir**, denilmiştir. (ALTUNTAŞ İsmail Hakkı, Sevgili Efendimize Muhammedî Dua [Kitap]. - İstanbul : [s.n.], 2004, s.79)

24 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

olan fâtiha hazinesi, kulluğun ve rabliğin noksatsız toplanmış olan zuhur yeri, imkân ve ilâhi varlık âlemini çevreleyen umumi kaynak, sebep, tecellilerin kendisini sarsmadığı ve etkilemediği kuvvetli dağın, sana olan yakınlığına gaflet leşleri bulandıramayan büyük okyanusundur.”

“Ey Allah’ım! O Muhammed’in ki; Yüce harflerin mürekkebi kendisinden akmakta olan nur ile ilgili kalemin kelimeleri büyük kıyamete kadar söylenecek maddelere ulaşan rahmanî nefestir.”¹⁵

¹⁴ **Tılsım: Şifre**

İnsanın sırrı, Allah Teâlâ’nın sırrının zahirî yönü, Allah Teâlâ’nın sırrı, insanın batının sırrıdır. Bu sırrın ekmeli ise Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellemdir.

¹⁵ Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem **kalbi kalem, Zat-ı Levh-u Mahfuzdur.**

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki mutlak mukaddes zâttır. Zâtı ilâhî ilminde eşyanın ezelden beri sâbit olan sûret ve hakikatleri ile beşerî âlemde bulunan muhtelif kabiliyetlerde zâtının güneşinden çıkan isimler ve sıfatların isimler sebebi olandır. O nurların çıktığı bahçelerde nisbet ve medet ve yardım istemelerin meydana geldiği mutlak ve mukaddes ihsan fazilet kerem sıfatındır.”

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki Ehadiyyet (Birlik) ve Vâhidiyyet (her şey ile birlik) kavisleri arasında birlik, yalnızlık ve teklik çizgisi ve ezeliyyet semâsından ebediyet yurduna olacak olan ilâhî iniş ve çıkışlar vasıtasıdır.

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki nüsha-i kübrâ (büyük âlemlerin) yeniden doğmasına olan nüsha-i suğrâ (beşeriyette küçük âlem) kırmızı yakuttan maddî âleme inmiş olan parlayan incidir.”¹⁶

¹⁶ **Yakut;** çeşitli renkleri olan kıymetli süs taşı. **İçindeki çeşitli renkler olması birçok özellikleri taşımanın işaretidir.** Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem bütün insanlığa gelmesindeki hikmette budur. Kasid-i Bürde’de bu övgü dile getirilmiştir.

Ayrıca Levh-i mahfuz nurlu bir incidir. Dış kırmızı yakuttur. Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem bilgisi haricinde bir kıymeti yoktur. Allah Teâlâ O’nun adını yazmakla Levh-i mahfuz şerefli bir mahlûk oldu. Çünkü **O, Allah Teâlâ’nın beşer suretinde gönderdiği bir hakikatidir.**

Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem ruhunun yaratılışında, ilk sözü **Lâilâhe illâllah** olunca, Allah Teâlâ tarafından **Muhammedürrasûlullâh**’la şeref lenerek risâlet ve kulluk ihsan olunmuştur.

Lâilâhe illâllah **“kelime-i Muhammedî”**, Muhammedürrasûlullâh **“kelime-i ilâhî”** dir.

Onun için **Muhammedürrasûlullâh** diyen Hakk’tır.

Bu hakikate göre **Lâilâhe illâllah**’ı söyleyen biz değil Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellemdir. Bu sebeple bizim lisanımız O’nun lisanı ve dolayısıyla Allah Teâlâ’nın lisanıdır. Bu meseleden büyük ve küçük âlem anlaşılmış olur.

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki, hareket ve sükûndan hâli olmayan havâdîs-i imkâniyye'nin (dünyevî ve beşeri) aslî cevheridir. **"Ol"** perdesinden **"Ve olur"** şehâdetinde var olmaya sebep olan mânevî kelimenin asıl maddesidir.”¹⁷

¹⁷ Yaratılışın öncesi Ruh-i Muhammedî, sonu ise insaniyetin yaratılışıdır. Yani bütün kâinatın yaratılışının başlangıcı ve kökü Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem Efendimizdir.

Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem yaratılıştaki ruhanî yönü ile her şeyden öncedir. Ruhanî ve cismanî cihetlerin özü ve geldiği yerdir. Nitekim hadîs-i şerifte gelir,

“Allah Teâlâ önce benim ruhumu yarattı.”

Nebilerin ve evliyaların ve diğer insanların ruhları da, O’ndan ayrılan tali unsurlardır. Onun için buyurdu ki,

“Ben peygamber iken, Âdem aleyhisselâm çamur ve su içinde idi.”

“Biz sonradan gelmiş, geçmişleriz”

Yani yaratılış itibarı ile sonra gelmiş olsa bile Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem Efendimiz mahlûkattan önce yaratılmıştır.

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki her şahıs için iki defa zuhuruna imkân olmayıp,¹⁸ belki her insan için bir defa tecelli eden suretin "**heyu-**

Bunun üzerine O kendine mahsus unsurları ile öncelik sahibi oldu. Kâinatın yaratılışı bu hakikat üzere tamam oldu.

Zira mübarek ruhları ruh-u cami olduğu gibi, cisimleri de cism-i kâmil idi. Yaratılmışlardan ve diğer peygamberlerden O’nun şemail-i ve hilye-i şeriflerini derleyecek, toplayacak, kemaline ulaşacak ve tamamlayacak biri gelmedi ve gelmeyecektir.

¹⁸ **Allah Teâlâ iki insana bir tecelli ile iki defa tecelli etmez.**

Yine bir insana dahi bir tecelli ile iki defa tecelli eylemez.

İlâhî tecelli “**O her gün yeni bir iştedir.**” (Rahman,29) âyetinde beyan edildiği üzere Allah Teâlâ her an ve zaman her şeyi yenilemekte olup her şeye ve zamanda ayrı ayrı tecelli etmektedir. Bu husus şuradan bilinir. Gerek insan ve gerek canlı olan ve olmayan bütün mahlûkâtta kalben ve şeklen yekdiğerine farksız benzerliği olmaz. Muhakkak bir farkı olacaktır. Ancak bazılarının aralarında fark olduğu anlaşılması da çok zordur.

la"sıdır.¹⁹

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki, olması imkânsız ve mevcut olmayan, yok olan her şeyi çevreleyen Kur’ân-ı Kerim’i toplayan ve Sonradan olan şey ile başlangıcı olmayandır.²⁰ O öncesi bilinmeyen hâl ve keyfiyet arasında fasıl

¹⁹ **Heyula:** Eski felsefede; Eşyanın aslı ve gerçek olan kısmı. Madde Zihinde tasarlanan korkunç hayal. * Gösteriş ve iriliği olduğu halde hiçbir te'siri ve değeri olmayan şey. *

²⁰ **Yani yaratılışı evrimleşme ve tekâmülden uzak olarak yaratıldı.**

30 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

yanı ayırıcı olan **Furkânü'l-Fark**'tır²¹.

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki **"Şüphesiz ben Rabbim katında terbiye edildim"**²² gündüzün oruçlusunu (hata ve kusur yapmayı) ve **"gözlerim uyur ama kalbim uyumaz"**²³ gecesinin ibadet edenidir. **"İki denizin birleştiği yer"**²⁴ âyet-i ile varlık ve yokluk arasında vâsıta, **"Fakat aralarında bir berzah (perde) vardır, karışmazlar"**²⁵ âyetince yokluğun varlığa çıkışında ezeliyetle ilgisinde bağ ve bitiş-tirendir. O, Evvel ve âhir defterinin hülâsası özü, bâtın ve zahirdeki kuşatmanın da merkezidir.”

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki ilâhî zât-ı cemâlinin tecelliyât makamının üzerindeki görünmesine sebep olan ilâhî sevgilin ve bütün

²¹ Furkânü'l-Fark: Hakkaniyetle iyi ile kötüyü, doğru ile yanlış farkedip ayırandır.

²² **"Beni Rabbim terbiye etti, ne güzel terbiye etti."** (Münâvî, Feyzu'l-Kadîr, 1/224-225; Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ 1/72)

²³ Buhari, Teheccüd; 16.

²⁴ Rahman, 19

²⁵ Rahman, 20

tecellilerde ilâhî teveccühlerin kıblesidir.”²⁶

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki Sıfat ve esma kaftanı kendisine giydirdin ve en büyük hilâfet taciyla taçlandırdın.”²⁷

²⁶ Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem’in yaratılışı kendine has bir özellikte oldu ki, benzeri bir daha tecelli etmedi. Diğer yaratılan bütün nesneler O’nun nurundan dağılanlar olmakla hayat buldular. Fakat bu yaratılıştaki bir patlamaya benzeyen uzaklaşmalar oldu. Bu neden merkezden uzağa düşenlerde ayrılık ve başkalık meydana getirdi. Böylece imânî ve ruhî yönden farklılıklar oldu.

Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem buyurdu ki;

“Ruhlar toplu ordulardır. Onlardan ezelde Allah Teâlâ yolunda birbiriyle tanışanlar anlaşır, Allah Teâlâ uğrunda tanışmayanlar ise dünyada zıtllaşırlar” (Buhari)

Bu sebeple çok kere İslam’a davet ettiği halde tabii olmayanlar o zamanda O’ndan uzakta olmalarıdır. Bu onların teveccühlerinde zayıflık meydana getirmiş, ayrılığa benzer hal almıştır.

²⁷ Allah Teâlâ yeryüzünde halife yaratacağım derken burada kastedilen hakikat Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem’dir. Halifeden maksat, aslın makamına bakabilen demektir. Allah Teâlâ’nın yerine

“Ey Allah’ım! O Muhammed ki mübarek cesediyle **Mescid-i Haram**'dan **Mescid-i Aksâ**'ya, oradan uyanık hâlde **İsrâ** olunarak **Sidretü'l-Müntehâ**'ya ulaştırıp, “**Kâbe kavseyni ev ednâ**” sırrına yükselttiğindir. Gündüz ve gecesi olmayan bir yerde zât-ı ilâhîni gösterdiğinde O’nun kalbinde sevinç hâsıl olmuş, gönlü bu görüşün tecellilerinde hatâyâ düşmemiştir.”²⁸ **"lâ-halâ ve**

vekil olacak yoktur. Buradaki mana Allah Teâlâ’nın esrarını müşahede kabiliyetine sahip olmak demektir.

Sonuç olarak Allah Teâlâ, **zat-ı, isimleri ve sıfatları** ile Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem tam olarak tecelli etti.

²⁸ “Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem, insanoğlunun yükselebileceği son mertebeye vardıktan sonra,

lâ-melâ" (Boş ta değildir, dolu da değildir) denilen birliğin şehrinde gözü aydın olmuş, gözünde kayma ve gönlünde bir değişme olmamıştır."²⁹

tekrar bu noksanlıklar ve ıstıraplar dünyasına dönmüştür. Mî'rac'dan bu dönüş, bütün nebiler ve velilere nazaran Hz. Muhammed'e bir fevkaladelik kazandırıyor. Böyle bir dönüşün ifade edeceği ilk mana, Hz. Muhammed'in kendini ve elde ettiği bütün mertebeleri hemcinsleri uğruna feda ettiği keyfiyetidir. Ve bu keyfiyet hem velayetle nübüvvet arasındaki farkı, hem de öteki nebilerle son Resûl'ün farkını bariz bir şekilde ortaya koyar. Büyük İslâm Sûfisi Gengûhî'yi dinleyelim:

"Hz, Muhammed Mustafa Mî'rac esnasında semaların en yükseğine erişmiş, manevî ilerlemelerin, ruhanî tekâmüllerin en ulvî mertebelerine varmış, sonra da yeryüzüne dönmüştür. Yemin ederim ki ben o şahikalara ulaşmış olsaydım, asla geri dönmeydim. (Bkz. Muhammed İkbal, Dinî Tefekkürün yeniden Teşekkülü, 142. Tercüme eden: Sofi Huri.)

²⁹ Mahlûkların kavrayışları hakikate yol bulmuş değil: Hakikatin yaratılmışla, yaradılışla alâkası yok. İç âlemimizden yükselen sesler, gerçi, hakikate yönelmiş tırmanışlardır; lâkin yaratılmışın ürpertileri hakikate götürmüyor.

Hakikat ilmine akıl erdirmek çok zor. Nerde kaldı hakikatin hakikati... Oysaki Hakk, hakikat denenin de ötesinde. Ve Hakk hakikatten başka bir şey.

Pervane ışığın etrafında sabaha kadar uçar da bu hâli en tatlı sözlerle hikâye etmek için şekillere döner. Sonra nazlanıp övünür de vuslatta kemâle öze-

34 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

nerek gururlanır.

Kandilin ışığı hakikatin ilmi; sıcaklığı hakikatin hakikati. Alevin içine dalmaksa hakikatin hakkı.

Ve pervane doymadı ışıkla, hararetle, attı kendini alevlere. Şekiller hâlâ beklemede: Haber verecek **“nazar”** yoluyla pervane.

Pervane uçtu, döndü, eritti kendini ve yok oldu ortarlardan. Resimsiz, cisimsiz, isimsiz, unvansız hâle geldi. Artık ne için dönecekti şekillere? Vuslattan sonra hangi **“Hal”** vardı ki döne?.. **“Nazar”** a ulaşan kulak vermez **“Haber”** e. Ve **“Manzûr”**a kavuşan aldırılmaz **“nazar”** a.

Tembel ve boş vermişe göre değil bu sırlar. Anlamaz bu manaları fânî, cânî: Onlar ki emelleri sadece emânî...

Sanki ben, sanki ben...

Ben sanki O'yum.

Yahut O sanki Ben'dir.

Benden çekinme eğer sen Ben'sen!

Ey zamlara esir olan, beni ben sanma!

Ben, ben değilim.

Ben, ben olmadım; ben olmayacağım.

Eğer ben yalnız deriyi biliyor, tanıyorsam ve benim **“Hâl”** im buysa, bu hal temiz değil. Fakat eğer ben Oysam, işte o zaman temizim. Lâkin ben O değilim ki...

Anladınsa anla!

Anlayamazsın ki...

Ahmed'den gayrisına açılmadı bu sırlar.

Ahmed ki **“Sekaleyn”** den gizlendi. Görmedi gözü **“eyn”**. Öyle ki önünde ne **“reyn”** kaldı, ne **“meyn”**. **“Fekâne Kâbe Kavseyn”**. Hakikat ilmi

“Ey Allah’ım! Yukarda zikrettiğim güzel ve yüksek vasıfları olan Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve selleme salavâtını ulaştır.”

geçidi'ne varınca gönlünün derinliklerinden haberler saçı. Hakikatin Hakk'ına erince de boş verdi murada. Ve iyice teslim oldu Cevâd'a. Hakk'a ulaştıncı da kalmadı orada. Döndü geri ve şöyle dedi:

“Sana secde etti gözbebeğim

Sana iman etti yüreğimi”

Gayelerin gayesine varınca şöyle konuştu: **“Seni, Zatın'a lâayık bir övgüyle övmekten âcizim.”** Ve hakikatin hakikatine vasıl olunca da **“Sen, kendi Zatına nasıl övmüşsen, öylesin.”** diye boynunu büktü.

Heva ve hevesi kaldırıp attı da gayeye ulaştı. Ve gördüğünü kalbi yalana çıkarmadı.”(Necm,11) Ve Sidre-i münteha... Bakmadı orada hakikatin hakikatine, sola; hakikate, sağa... **“Onun gözü hedefini şaşmadı”** (Necm,17), sapmadı sola-sağa. (Fehm Tâsini; Hallac-ı Mansur trc: Yaşar Nuri ÖZTÜRK Tavasın [Kitap]. - İstanbul : Fatih, 1976, s.79-81)

“Ey Allah’ım! Muhammed'ine öyle bir salât ile salât et ki o salât sayesinde benim cüz’üm aslıma, cüz’üm bütünlüğüme birleşmiş olarak zâtım, zât-ı Muhammed'le sıfatım sıfât-ı Muhammed'le ulaşıp bitişme halimi kazanıp ve zâtıyla kendim gayeme kavuşup aramızda bir ayrılık kalmamasını diliyorum”

“Ey Allah’ım! Muhammed'ine öyle bir selâm et ki bu selâm ve emniyetiyle ona tabi olanlar muhalefet etmekten emin olsunlar, şeriatını

bozup yoldan çıkmayıp muhabbet kapıları üzerlerine açılsın. Bu şekilde şeriat ve itaat aynasında duyguları, azaları ve varlıkları hakikatinde Senin yüzünü müşahede edebilsinler.

Yine bu selâm ile eseri olan **“Li ma’a Allah”**³⁰ kaftanını giyip **Lâilâhe illâ’llâh** kalesine girebilsinler. Çünkü Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellemden hususi kapındır. Bu yüzden onun şeriatı ve edebi ile hayvanî özellikleri reddettin ondan başka kapıları kapattığın gibi, başka yolları istemedin..³¹

³⁰ **“Benim Allah Teâlâ ile beraber olduğum öyle bir vakit vardır ki, benimle birlikte o vakit içine ne bir mukarreb melek ne de bir mürsel nebi sığar.”** (Muteber hadis kitaplarında olmayan bu rivayete ilk olarak Kuşeyri’nin Risalesi’nde rastlanmaktadır. Zayıf ve mevzuat kitaplarında zayıf ve mevzu olduğu belirtilir. Bkz. Sehavî, 565; Aclunî, 1/173, 174; Aliyu’l Kari. 291)

Seyr Maa’llah: Arapça, Allah Teâlâ ile seyretmek demektir. Dört basamaklı seyr-ü sülûk’un üçüncü basamağı. Buna **"sefer-i sâlis"** veya **"fark ba’de’l-cem"** denir. Bu mertebede ikilik kalkar. Buna, **"makâm-ı Kabe kavseyni ev ednâ"** adı verilmiştir. Seyr maallah’ın sonu velayettir.

³¹ Ali el-Havvas kaddese’llâhü sırrahu’l azîze sordular:

“Bir ayette: “Şüphesiz Rabb’ım dosdoğru bir yol üzeredir.” (Hud, 56) buyuruyor. Allah’ın izlediği bu

“Ey her şeyin Rabbi olan Allah’ım! Ey şiddetli zuhurunda yaratılmışlardan gizleyen kendisine nuru perde olan Allah’ım!”

“Ey Allah’ım! Bağıntılarının ve kayıtlarının olmadığı makamda bütün suretlerde zâtının isim, sıfat ve fiillerin, nurlu ezelî ilimin, keşfettirmenle, isim, sıfat, fiil hallerinde Senin istediğin şey-

yol hangi yoldur?”

Cevap verdi:

“Muhammed Mustafa'nın yolu. İnsan bu yola girince kendisine Allah Teâlâ'yı rehber edinmiş olur.” (Hallac-ı Mansur trc: Yaşar Nuri ÖZTÜRK Tavasın [Kitap]. - İstanbul: Fatih, 1976, s.72)

leri yapmayı ve Senden, yine Seninle istiyorum.”

“Ey Allah’ım! Muhammed'ine öyle bir salât ile salât et ki, o salât ile ezelde saçılmış olan nurla gönül gözüme sürmesi çekilmiş olarak varlığa çıkamayan fânî şeylerin yokluğuna ve zeval bulmayacak bakânı görmeye ve müşahade etmeye kudretim olsun.”

“Ey Allah’ım! Bu şekilde eşyayı aslı ile yokluğunda, kaybolduğunda, varlığa çıkışındaki vasıflarını göreyim”

40 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

“Ve bunun yanı sıra eşyanın varlık kokusu olmadığına varlığa çıkışında O’nun faziletini göreyim”³²

“Ey Allah’ım! Muhammed’ine bu salâtın bereketini, benliğimin karanlığından kurtularak nuruna ve kabir olan cismimden kurtulmuş olarak, ölülerin canlanıp ayrıştığı haşır yeri ve yayıldığı zamana kadar isterim.”

³² Âleme değer veren insanını varlığıdır. Her insan eşi olmayan biricik mucizedir, fakat Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem’in yaratılışı bu mucizenin tamamlandığı cevherdir. Yoksa kâinatın varlığı Allah Teâlâ katında yok sayılacak kadar küçük bir şeydir. Bu nedenle O’nun hakikatini keşfetmek mümkün değildir.

“Ey Allah’ım! Senin tevhid semandan üzerime bereketler ve feyzler indir ki, şirkin ve tuzaklarının pis hallerine düşmekten temiz kalayım. Bana birinci ölümden sonra ikinci doğumu yaşat ki fâni dünya hayatından kurtulup bâki hayata geçip diri kalayım.”³³

³³ Muhittin Uysal “ tasavvuf kültüründe yalnız İmam Rabbânî kaddese’llâhü sırrahu’l azîzin Mektûbât’ında hadis formuyla geçen bu söz Hz. İsa aleyhisselâma ait bir sözdür” demektedir. bkz. Muhittin Uysal, Tasavvuf Kültüründe Hadis, Tasavvuf Kaynaklarındaki Tartışmalı Rivâyetler, Konya 2001, s.261

“Ey tâlib-i irfan-ı Muhammedi olan âşıklar! Bu sözleri anlayabilmeleri için tabiat-ı esfelinden melekût semâlarına vülûc (şokulma) etmeleri yani iki kere doğmaları ile mümkün olur. Birisi anadan diğeri kendinden doğmasıdır. Nitekim Hz. İsa aleyhisselâm **“Men lem yûled merreteyni len yelice melekûtissemâvâtî ve-l arz”**. Yani **“İki kere doğmadan eşyanın cevherini anlayamaz.”** buyurmuştur. (Niyâzî-i Mısri, Risale-i eşrât-ı saat [Kitap]. - Atatürk Kitaplığı, İstanbul : [s.n.]. - Cilt 297.453 NİY-BEL_Yz_K.000502/02; 297-7 MC_Yz_K.000339/06.

Niyâzî-i Mısri Sadeleştiren: Erdem MEMİŞOĞLU, Risâle-i Eşrât-ı Saat [Kitap Bölümü] // Ehlibeyt Aşkı ve Niyâzî-i Mısri. - Ankara : İmaj, 2003, s.71-74)

“Ey merhametlilerin en merhametlisi Allah’ım! Bana nur ver ki ³⁴ insanlar arasında yürüyeyim. Yine bu nur ile tereddüde ve şüpheyeye düşmeden ne tarafa dönersem cem’ ve fark gözüyle yüzünü göreyim.³⁵ Batıl ve hakkı birbirinden ayırayım. Seni, senin kılavuzluğun ile bulup hidayete kavuşayım.”

³⁴ **“Allah, mahlûkatı zulmette yarattı, sonra onların üzerine nurundan saçtı. O nurdan kime isabet ederse hidâyet bulur. Her kime isâbet etmezse delâlette kalır.”** (Müslim, Münâfikun, 27; Ahmed b. Hanbel, II, 327)

³⁵ **“Muhakkak sizler Rabbinizi göreceksiniz.”** Ebû Hacer, Muhammed es-Saîd, Mevzûatü etrâfi’l-hadîsi’n-nebeviyyi’s-şerîf, Beyrut, 1989, Dâru’l-Fikr, I, 498

“Ey Allah’ım! Salât ³⁶ ve selâmın O Muham-med’e olsun ki; bu salât ile dualarımız kabul olsun, isteklerimize kavuşalım.”

“Ey Allah’ım! Yine müşahede ve irfan ehli, zevk aldığı ashâbına ve vicdan sahibi ailesine de tabiatımızdaki huyların karanlığı dağılıp açıkça sırların görünüp yüzümüzün parlamasına kadar salât ve selam etmeni diliyoruz.”

³⁶ “Salât; Allah Teâlâ’dan rahmet, meleklerden duâ ve istigfâr, müminlerden ise duâ” manasındadır.

44 Salât-ı Fevziye ve Açıklaması

“Ey Allah’ım! Duamızı kabul buyurmanı, selamın diğer Rasûllerine ve nebilerine de olmasını diliyoruz.”

“Hamd âlemlerin Rabbi’nedir.

